

Total Pages – 5

B.A. RNLK-/SANS/CC-1/21

2021

Sanskrit

[First Semester]

Paper - CC-1

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

A. संस्कृतभाष्या देवनागरीलिप्या च दश प्रश्नाः समाधेयाः। 2×10=20

1. परिनिष्ठितं रूपं लिखत – पच् + घञ्, लभ् + शानच्।
2. परिनिष्ठितं रूपं लिखत – भूज् + तुमुन्, गम् + शतृ।
3. धातुं प्रत्ययं च निर्दिशत – अध्ययनीय, मुक्त्या।
4. धातुं प्रत्ययं च निर्दिशत - प्रणम्य, कर्तृ।

(Turn Over)

(2)

5. अव्यययोगेन वाक्यं रचयत – यदि-तर्हि।
6. अव्यययोगेन वाक्यं रचयत - अन्तरेण।
7. अव्यययोगेन वाक्यं रचयत – पुरस्तात्।
8. विग्रहं प्रदर्श्य समासनाम लिखत – निर्माक्षिकम्।
9. विग्रहं प्रदर्श्य समासनाम लिखत – यथाशक्ति।
10. विग्रहं प्रदर्श्य समासनाम लिखत – राजपुरुषः।
11. को नाम विग्रहः? स कतिविधः?
12. सकारणं विभक्तिनिर्णयं कुरुत – है राम! मां पाहि।
13. सकारणं विभक्तिं निर्णयत – ग्रामं गच्छन् नृपं स्मृशति।
14. सकारणं विभक्तिं निर्णयत – श्रीकृष्णाय नमः।
15. सकारणं विभक्तिं निर्णयत – स व्याघ्रात् विभेति।

B. यथानिर्देशं प्रश्नचतुष्टयं समाधत्त।

5×4=20

1. कारिकां व्याख्यात –

सुपां सुपा तिडा नाम्ना धातुनाथ निडा निडा।
सुबन्तेनेति विज्ञेयः समासः षड्विधो बुधैः॥

B.A. RNLK-/SANS/CC-1/21

(Continued)

(3)

2. संस्कृत भाषया देवनागरीलिख्या च अनुद्यताम्।

क. बिडाल दुध पान करछे।

ख. महिला दुटि कविता लिखछे।

ग. फल माटिते पड़छे।

घ. तोमरा फूल तूलछ।

ङ. बालकेरा गन्न शनछे।

3. संस्कृतभाषया देवनागरीलिख्या च वाच्यान्तरं कुरुत।

क. कवयः काव्यानि रचयन्ति। (कर्मणि)

ख. सर्पेण मण्डूकाः खादन्ते। (कर्तरि)

ग. अनलः वनानि दहति। (कर्मणि)

घ. छात्राभिः विद्यालयः गम्यते (कर्तरि)

ङ. मेधावी गुरुत् नमति। (कर्मणि)

4. कोष्टकनिर्दिष्ट प्रत्यययोगेन वाक्यं रचयत।

क. हरिः विद्यालयं गच्छति। (क्तप्रत्ययः)

ख. श्रूषयः धर्मम् उपदिशति। (क्तप्रत्ययः)

B.A. RNLK-/SANS/CC-1/21

(Turn Over)

(4)

- ग. छात्रः वेदान्तं शृणोति। (क्तवतुप्रत्ययः)
- घ. माला श्रीकान् लिखति। (तव्यप्रत्ययः)
- ङ. पूजकः रामं स्मरति। (अनीयर्-प्रत्ययः)

5. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च रूपाणि लिखत।

- क. नदीशब्दस्य द्वितीयायाः बहुवचनम्।
- ख. युष्मद्-शब्दस्य चतुर्थीः एकवचनम्।
- ग. तलाशब्दस्य प्रथमायाः द्विवचनम्।
- घ. तत्-शब्दस्य पुलिङ्ग चतुर्थीः बहुवचनम्।
- ङ. गुणिन् - शब्दस्य षष्ठां एकवचनम्।

6. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च रूपाणि लिखत।

- क. भूधातोः लट्-लकारस्य प्रथमपुरुषैकावचनम्।
- ख. पठ्-धातोः लोट्-लकारस्य मध्यमपुरुषस्य बहुवचनम्।
- ग. वद्-धातोः लङ्-लकारस्य उत्तमपुरुषैकावचनम्।
- घ. परस्मैपदितः कृधातोः लृट्-लकारस्य उत्तमपुरुषस्य द्विवचनम्।
- ङ. सेव्-धातोः लट्-लकारस्य मध्यमपुरुषस्य बहुवचनम्।

(5)

7. यथानिर्देशं समाधत्त।

- क. सन्धिं कुरु – हरे + आगच्छ
ख. सन्धिं कुरु – देवाः +इह।
ग. सन्धिं कुरु – एतत् + चित्रम्।
घ. सन्धिविच्छेदं कुरु – महर्षिः।
ङ. सन्धिविच्छेदं कुरु – सोऽहम्।

C. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

10×2=20

1. संस्कृतभाषया देवनागरीलिख्या च निबन्धं लिखत –

अस्माकं देशः अथवा समाजे करोणायाः प्रभावः

2. षट् कारकाणि परिचाययत।

अथवा

समासभेदान् उपवर्णयत।

B.A. RNLK-/SANS/CC-1/21